ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΙΕΡΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΘΥΑΤΕΙΡΩΝ & Μ. ΒΡΕΤΑΝΝΙΑΣ ECUMENICAL PATRIARCHATE ARCHDIOCESE OF THYATEIRA & GREAT BRITAIN

ΛΟΓΟΣ ΚΥΡΙΟΥ THE WORD OF OUR LORD

ΚΥΡΙΑΚΗ Δ΄ ΛΟΥΚΑ 13 Όκτωβρίου 2024 ^{*}Ηχος βαρύς, Άριθμ, 250 4th SUNDAY OF LUKE 13 October 2024 Grave (Plagal of the 3rd Mode). No. 250

365 Πατέρων Ζ΄ Οἰκ. Συνόδου. Κάρπου, Παπύλου, ἸΑγαθοδώρου & ἸΑγαθονίκης μαρτύρων, Χρυσῆς νεομάρτυρος 365 Fathers of the 7th Oecum. Council, Carpus bishop of Thyateira, Papylus, Agathodorus & Agathonikë, Chrysë neomartyr

ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟΝ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ

Τίτ. γ΄, 8-15

🥇 έκνον Τίτε, πιστὸς ὁ λόγος, καὶ περὶ τούτων βούλομαί σε διαβεβαιοῦσθαι, ἵνα φροντίζωσιν καλῶν ἔρνων προϊστασθαι οἱ πεπιστευκότες Θεῶ. ταῦτά ἐστιν καλὰ καὶ ὠφέλιμα τοῖς ἀνθρώποις μωρὰς δὲ ζητήσεις καὶ γενεαλογίας καὶ ἔριν καὶ μάχας νομικὰς περιΐστασο, είσὶν γὰρ ἀνωφελεῖς καὶ μάταιοι. αίρετικὸν ἄνθρωπον μετὰ μίαν καὶ δευτέραν νουθεσίαν παραιτοῦ, εἰδώς ότι έξέστραπται ό τοιοῦτος καὶ ἁμαρτάνει, ὢν αὐτοκατάκριτος. Όταν πέμψω Άρτεμᾶν πρὸς σὲ ἢ Τυχικόν, σπούδασον ἐλθεῖν πρός με είς Νικόπολιν, έκεῖ γὰρ κέκρικα παραχειμάσαι. Ζηνᾶν τὸν νομικὸν καὶ Άπολλῶν σπουδαίως πρόπεμψον, ἵνα μηδεν αὐτοῖς λείπη. μανθανέτωσαν δε καὶ οἱ ἡμέτεροι καλῶν ἔργων προΐστασθαι είς τὰς ἀναγκαίας χρείας, ἵνα μὴ ὧσιν ἄκαρποι. Άσπάζονταί σε οἱ μετ' ἐμοῦ πάντες. "Ασπασαι τοὺς φιλοῦντας ἡμᾶς ἐν πίστει. ή χάρις μετὰ πάντων ὑμῶν. Άμήν.

EPISTLE READING

Tit. 3: 8-15

itus, my son, the saying is sure. I desire you to insist on these things, so that those who have believed in God may be careful to apply themselves to good deeds; these are excellent and profitable to men. But avoid stupid controversies, genealogies, dissensions, and quarrels over the law, for they are unprofitable and futile. As for a man who is factious, after admonishing him once or twice, have nothing more to do with him, knowing that such a person is perverted and sinful; he is self-condemned. When I send Artemas or Tychicos to you, do your best to come to me at Nicopolis, for I have decided to spend the winter there. Do your best to speed Zenas the lawyer and Apollos on their way; see that they lack nothing. And let our people learn to apply themselves to good deeds, so as to help cases of urgent need, and not to be unfruitful. All who are with me send greeting to you. Greet those who love us in the faith. Grace be with you all. Amen.

密 密

ΑΝΑΣΤΑΣΙΜΟΝ ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ

Ήχος βαρὺς

Κατέλυσας τῷ Σταυρῷ σου τὸν θάνατον ἠνέῳξας τῷ ληστῆ τὸν παράδεισον τῶν μυροφόρων τὸν θρῆνον μετέβαλες, καὶ τοῖς σοῖς ἀποστόλοις κηρύττειν ἐπέταξας, ὅτι ἀνέστης, Χριστὲ ὁ Θεός, παρέχων τῷ κόσμῳ τὸ μέγα ἔλεος.

RESURRECTION APOLYTIKION

Plagal of the 3nd Mode

You abolished death by your Cross, you opened Paradise to the Thief, you transformed the Myrrhbearers' lament, and ordered your Apostles to proclaim that you had risen, O Christ God, granting the world your great mercy.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΟΝ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ

Λουκ. η΄, 5-15

Γ ἶπεν ὁ Κύριος τήν παραβολὴν ταύτην Ἐξῆλθεν ο ο σπείρων τοῦ σπεῖραι τὸν σπόρον αὐτοῦ. καὶ έν τῷ σπείρειν αὐτὸν ὃ μὲν ἔπεσε παρὰ τὴν ὁδόν, καὶ κατεπατήθη, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατέφαγεν αὐτό καὶ ἔτερον ἔπεσεν ἐπὶ τὴν πέτραν, καὶ φυεν έξηράνθη διὰ τὸ μὴ ἔχειν ἰκμάδα καὶ ἕτερον ἔπεσεν ἐν μέσω τῶν ἀκανθῶν, καὶ συμφυεῖσαι αἱ ἄκανθαι ἀπέπνιξαν αὐτό. καὶ ἕτερον ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν τὴν ἀγαθήν, καὶ φυὲν ἐποίησε καρπὸν έκατονταπλασίονα. ταῦτα λέγων ἐφώνει ὁ ἔχων ὧτα ἀκούειν ἀκουέτω. Ἐπηρώτων δὲ αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες τίς εἴη ἡ παραβολὴ αὕτη; ὁ δὲ εἶπεν· ὑμῖν δέδοται γνῶναι τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, τοῖς δὲ λοιποῖς ἐν παραβολαῖς, ἵνα βλέποντες μη βλέπωσι καὶ ἀκούοντες μη συνιῶσιν. ἔστι δὲ αὕτη ἡ παραβολή· ὁ σπόρος ἐστὶν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ· οἱ δὲ παρὰ τὴν ὁδόν εἰσιν οἱ ἀκούσαντες, εἶτα ἔρχεται ὁ διάβολος καὶ αἴρει τὸν λόγον ἀπὸ τῆς καρδίας αὐτῶν, ἵνα μὴ πιστεύσαντες σωθῶσιν. οί δὲ ἐπὶ τῆς πέτρας οἱ ὅταν ἀκούσωσι, μετὰ χαρᾶς δέχονται τὸν λόγον, καὶ οὖτοι ῥίζαν οὐκ ἔχουσιν, οἱ πρὸς καιρὸν πιστεύουσι καὶ ἐν καιρῶ πειρασμοῦ ἀφίστανται. τὸ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας πεσόν, οὖτοί εἰσιν οί ἀκούσαντες, καὶ ὑπὸ μεριμνῶν καὶ πλούτου καὶ ήδονῶν τοῦ βίου πορευόμενοι συμπνίγονται καὶ οὐ τελεσφοροῦσι. τὸ δὲ ἐν τῆ καλῆ γῆ, οὑτοί εἰσιν οἵτινες ἐν καρδία καλῆ καὶ ἀγαθῆ ἀκούσαντες τὸν λόγον κατέχουσι καὶ καρποφοροῦσιν ἐν ὑπομονῆ. ταῦτα λέγων ἐφώνει· ὁ ἔχων ὧτα ἀκούειν ἀκουέτω.

GOSPEL READING

Luke 8: 5-15

he Lord said this parable: A sower went out to sow his seed; and as he sowed, some fell along the path, and was trodden under foot, and the birds of the air devoured it. And some fell on the rock: and as it grew up, it withered away, because it had no moisture. And some fell among thorns; and the thorns grew with it and choked it. And some fell into good soil and grew, and yielded a hundredfold. And when his disciples asked him what this parable meant, he said, To you it has been given to know the secrets of the kingdom of God; but for others they are in parables, so that seeing they may not see, and hearing they may not understand. Now the parable is this: The seed is the word of God. The ones along the path are those who have heard: then the devil comes and takes away the word from their hearts, that they may not believe and be saved. And the ones on the rock are those who, when they hear the word, receive it with joy; but these have no root, they believe for a while and in time of temptation fall away. And as for what fell among the thorns, they are those who hear, but as they go on their way they are choked by the cares and riches and pleasures of life, and their fruit does not mature. And as for that in the good soil, they are those who, hearing the word, hold it fast in an honest and good heart, and bring forth fruit with patience. As he said these things, he cried out He who has ears to hear, let him hear.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΟΥ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΟΣ

📘 διήγηση της παραβολής του Καλού Σπορέως όπως περιγράφει με γλαφηρότητα ο Ευαγγελιστής Λου-上 κάς, ξεδιπλώνει μπροστά μας πολύ ζωντανές εικόνες από την αγροτική ζωή με βαθύτερα θεολογικά μηνύματα και νοήματα. Αποκαλύπτονται από το περιεχόμενο της, σπουδαίες πνευματικές αλήθειες, απόλυτα συμβατές με τις υπαρξιακές αναζητήσεις του σημερινού ανθρώπου, με πυξίδα πάντοτε την αλήθεια που οδηγεί στην αγάπη του Χριστού.

Κέντρική αναφορά της παραβολής είναι το πρόσωπο του Ιησού Χριστού, με τους εξής άξονες: Ο Θεός είναι ο γεωργός και εμείς, ο λαός, το χωράφι του. Ο Χριστός είναι ο καλός Σπορέας και ο σπόρος είναι ο Λόγος του Θεού. Η γη, το χωράφι, το χώμα που πέφτει ο σπόρος, είναι η καρδιά του ανθρώπου. Η ανάπτυξη και η καρποφορία του σπόρου, δηλαδή του Λόγου του Θεού, εξαρτώνται από το κατά πόσο η καρδιά μας είναι ανοικτή στην Κοινωνία αγάπης του Θεού. Διάφορα ζιζάνια όμως που ξεφυτρώνουν στη ζωή δεν αφήνουν την καρδιά να είναι δεκτική έτσι ώστε να αποτελέσει το γόνιμο έδαφος στα ζωηφόρα μηνύματα της Εκκλησίας. Η αμαρτία την αφήνει να είναι ακατάστατη και να προκαλείται έτσι ένα «πνευματικό έμφραγμα» στη ζωή και στην ύπαρξη του ανθρώπου.

Το πατημένο σκληρό χώμα που δέχθηκε το Λόγο του Θεού, είναι οι σκληρές και ανάλγητες καρδιές. Είναι οι άνθρωποι εκείνοι των οποίων ο εγωισμός εισχωρεί στα βάθη της καρδιάς τους και τους εγκαταλείπει σε φάσεις απανθρωπιάς στο ήθος, το ύφος και τη συμπεριφορά τους. Τον σκληρόκαρδο άνθρωπο τον αφήνει αδιάφορο η αλήθεια της Εκκλησίας. Τελικά, ο Λόγος του Θεού αδυνατεί να ριζώσει στην καρδιά του γιατί ο ίδιος ο άνθρωπος την αφήνει να γίνεται σκληρή και ανάλγητη.

Υπάρχουν όμως και οι πέτρινες καρδιές. Οι πέτρες που βρίσκονται κάτω από το χώμα, την καρδιά, είναι ουσιαστικά τα διάφορα πάθη που ριζώνουν σε αυτή, όπως είναι ο εγωισμός. Ο εγωισμός είναι ό,τι πιο φοβερό μπορεί να συμβεί στον άνθρωπο γιατί είναι πηγή κάθε κακίας που δεν επιτρέπει στο Λόγο του Θεού να αγγίξει την καρδιά του ανθρώπου. Έτσι, έχει ως αποτέλεσμα την αποκοπή του από τη μυστηριακή ζωή της Εκκλησίας που είναι το άμεσο συνεπακόλουθο του εγωισμού. Ο λόγος του Θεού γνωρίζει ξηρασία και μαρασμό γιατί η καρδιά έχει γεμίσει όλο πέτρες. Εμφωλεύουν σε αυτή οι λογής κακίες που την καταπνίγουν.

Υπάρχουν, βέβαια, και οι ακανθωτές καρδιές. Ο εγωισμός εξωθεί τον άνθρωπο να βάζει στο κέντρο όλου του κόσμου τον εαυτό του και να επιδίδεται σε ένα ακατάπευστο κυνήγι εξασφάλισης υλικών αγαθών. Η ανασφάλεια του τον αφήνει να περιχαρακώνεται πίσω από αυτά τα πάθη. Αστοχεί και αποτυγχάνει παταγωδώς γιατί στηρίζεται πλέον μόνο στα υλικά αγαθά αντί στη δύναμη του Θεού. Η πραγματικότητα που βιώνει ο πλανήτης μας στη σγμερινή εποχή, όπως φτώχεια, δουλεία, πόλεμοι, φυσικές καταστροφές, δεν είναι τίποτε άλλο παρά η ισχυρή απόδειξη της αστοχίας του ανθρώπου να φθάσει στον αληθινό προορισμό του που είναι μόνο ο Θεός. Είναι δείγμα της αλαζονείας και του εγωισμού που αναπτύσσει ο άνθρωπος και της αδυναμίας του να ταπεινωθεί και να αγαπήσει πραγματικά τον πλησίον.

Ωστόσο, η ελπίδα πάντα υπαρχει. Δεν λείπει το καλό χώμα που συμβολίζει την καρδιά που είναι δεκτική στην αγάπη του Θεού, αντιπροσφέροντάς την μάλιστα και στον συνάνθρωπο. Εδώ έχουμε τον άνθρωπο που αγωνίζεται στη ζωή του για να υποτάξει το θέλημά του στο θέλημα του Θεού. Όταν ο Χριστός βρει γόνιμο έδαφος στην καρδιά μας, τότε αυτή γνωρίζει πλούσια πνευματική καρποφορία που συνίσταται στην πραότητα, την καλοσύνη, την ταπεινοφροσύνη, την ειρήνη και κυρίως την αγάπη. Αυτό το δρόμο έδειξαν άλλωστε με τη ζωή, το παράδειγμα και ειδικά με τη διδασκαλία τους οι άγιοι πατέρες της 7ης Οικουμενικής Συνόδου, τη μνήμη των οποίων τιμά σήμερα η Εκκλησία μας αναγνωρίζοντας το μεγάλο πνευματικό τους ανάστημα. Η 7η Οικουμενική Σύνοδος κατοχύρωσε την Ορθόδοξη διδασκαλία για τις ιερές εικόνες και καταδίκασε τους εικονομάχους. Μέσα από αυτήν την προοπτική, με καρδιά γόνιμη, δεχόμαστε τον σπόρο, τον Λόγο του Θεού, ασπαζόμαστε τον Τίμιο Σταυρό, τις ιερές εικόνες και τα ιερά λείψανα, τα ευλογημένα ιερά αντικείμενα και δοξάζουμε τον Χριστό που έγινε άνθρωπος, θέωσε την ανθρώπινη φύση και μας έκανε μέλη της Εκκλησίας, μέλη του τιμίου Σώματός Του.

Προκειμένου να καταστήσουμε όμως την καρδιά μας γόνιμο έδαφος και δεκτικό στη Θεϊκή ευλογία δεν έχουμε τίποτε άλλο παρά να αγωνιζόμαστε στη ζωή μας. Να φροντίζουμε επιμελώς και να καλλιεργούμε το έδαφος αυτό, ώστε ο σπόρος του Θείου Λόγου να πέφτει σε «γήν αγαθήν» και να «ποιεί καρπόν εκατονταπλασίονα».

Αρχιμ. Δρ. Νικόδημος Αναγνωστόπουλος

SERMON ON THE GOSPEL READING

Today's Gospel passage is a bold reminder that if we observe the Word of God and His commandments, then Christ is truly formed within our very being. (Gal. 4:19) The 'good ground' refers to those who have pure hearts (Luk. 8:15), in order to receive cultivate and maintain the Word of God in their lives, with patience, perseverance and humility. The Word of God is Christ Himself - the 'Only-Begotten Son and Word of God,' (Liturgical Hymn 'O μονογενης'). In the contemporary context of our Holy Archdiocese, we rejoice in the fact we witness so many seeds falling on the fruitful and fertile soils of our communities, as we continuously welcome new, local and sincere members into the body of Christ, as they receive and hopefully share His Word with others. Even within our troubled and fallen world, we continuously see the Word of God changing lives, transforming troubled, embittered, often despairing human beings into bold, faithful, joyful Christians who bear witness to the power of repentance and new life in Christ.

We must not forget how the Lord's Apostles, empowered by the Holy and Life-Giving Spirit, were changed and renewed on the day of Pentecost. They were granted with a boldness of faith, courage, a plethora of charismas and strength in order to preach the Word 'to all nations, baptising them in the name of the Father, Son and Holy Spirit' (Matt. 28:19) In a similar way, those of us who are baptised into the body of Christ and are thus called to engrave His Word within our hearts, in prayer and stillness, must try to remain faithful to His commandments, in order to allow the Holy Spirit to act through us for the glory of God and the building up of His Church on earth. The Apostle Peter says: 'Repent and be baptised, every one of you, in the name of Jesus Christ for the forgiveness of your sins. And you will receive the gift of the Holy Spirit...' (Acts. 2:38).

For us to contemplate upon and implement today's passage and ensure that we 'hear the word, retain it and by persevering produce a crop' (Luk. 8:15), we should remind ourselves that we do not simply listen to God's word, nor do we solely remember it, but rather, as St Paul describes, we 'taste the goodness of the Word of God' (Heb. 6:5). The Word of God and Saviour of humankind can indeed be tasted, experienced and lived within the eucharistic life of His Church, for we are therein invited to His heavenly banquet, partaking of His most precious body and blood. The Apostle Paul states we have 'tasted the heavenly gift (and) shared in the Holy Spirit' (Heb. 6:4). Spiritual life, beloved Christians, undoubtedly has constant trials and temptations; however, a life founded within the eucharistic life of the Church is a life with firm, safe and secure foundations. These were the foundations upon which the Saints lives were built - from these firm foundations they conquered their sinful passions, their ego and all barriers on their journey to salvation and union with Christ. Today's Gospel passage offers us the key to all struggles: 'By Persevering, This perseverance, along with diligence, personal struggle, philanthropy and love, will direct our decisions and way of life so as to remain faithful to God's Word. Let us not 'fall away in time of testing,' or be swallowed up by the worldly cares of this life 'choked by life's worries, riches and pleasures' (Luk. 8:13-14), but, by God's grace, let us remain joyfully firm in our conviction that we are called, as images of God, to eternity, becoming heirs of His Kingdom. For this to take place 'our heart must be pure and free from all impediments. It must be devoid of hatred, egotism and malice. We must love His and He must love us.... the secret is to ask for forgiveness…if evil comes to assault you, turn all you inner strength to good, to Christ. Pray, Lord Jesus *Christ, have mercy on me.* (St Porphyrios)

St John of Kronstadt reassuringly reminds us that today's parable 'was given not only to encourage listeners with honest and goods hearts to fulfil the word of God more zealously...but also so that people who are dissolute, neglectful, hard-hearted, and filled with passions might be prompted to take heed, listen attentively to the Word of God, and work out their salvation with fear. The grace of God can change any heart for the better, accomplishing the miracle of salvation in any man...' May we all continue planting seeds which will grow with the firmly founded roots of our Orthodox Christian faith, in order that our own 'branches' of life may become an extension of our Lord's eternal vineyard (John 15:1). Amen.

Revd Deacon Gregorios-Palamas Florides

Christian Orthodox Thyateira Youth (COTY)

Are you between the ages of 16-35? If yes, join us at Christian Orthodox Thyateira Youth, our official Archdiocesan Youth and Young Adult Ministry.

To learn more visit: www.coty.org.uk. Follow us on Instagram: COTY_org

Visitors Are Welcome

We would like to thank you for visiting and worshiping with us today. Kindly know that although all are welcome to attend our Sacred Services, a prerequisite to receive Holy Communion is unity in the Faith, as well as spiritual preparation by prayer, fasting, and regular participation in the Sacrament of Holy Confession. Non-Orthodox Christians are kindly requested to refrain from receiving Communion. All are, however, welcome to partake of the "antidoron" (blessed bread) distributed by the clergy at the conclusion of the Service, as well as to introduce themselves while doing so.

To learn more about Orthodox Christianity and to join the online Archdiocesan Discover Orthodoxy Class, please email: archdiocesanprivateoffice@gmail.com

Archdiocese of Thyateira & Great Britain, 5 Craven Hill, London W2 3EN Tel.: 020 7723 4787 • E-mail: archthyateira@gmail.com • Website: www.thyateira.org.uk

